

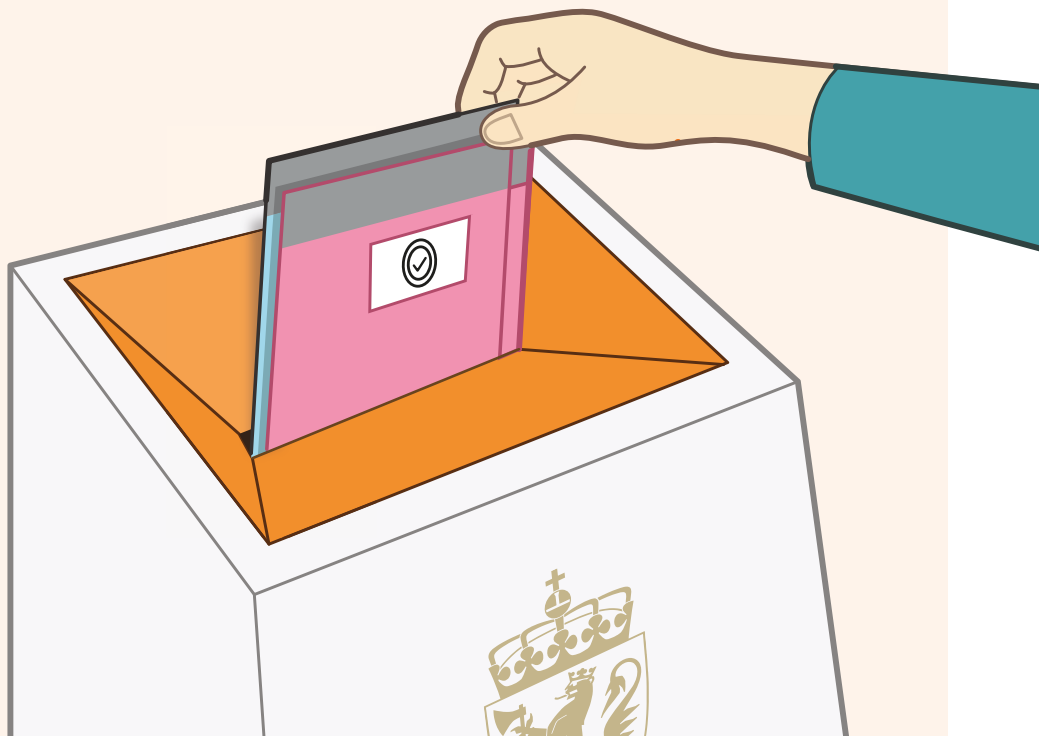
VALG

Kommunestyre- og
fylkestingsvalget 2023

Originalspråk / Bokmål

Viktig informasjon til deg som skal stemme

Valgdagen er 11. september. Husk legitimasjon.

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023

Hvert fjerde år velger vi hvem som skal representere oss i kommunene og i fylkeskommunene.

I kommunestyret tas det beslutninger om lokale saker. Dette omhandler blant annet barnehager, grunnskolen, helse- og omsorgstjenester, barnevern, kulturtiltak og renovasjon.

For fylkestinget er oppgavene blant annet videregående opplæring, fylkesveier med tilhørende ferjestrekninger, lokal kollektivtransport og kulturtiltak.

Oslo har kommunestyrevalg og bydelsutvalg, men ikke fylkestingsvalg.

I denne brosjyren får du informasjon om valgene og hvordan du stemmer.

Valgdagen er mandag 11. september 2023

I mange kommuner kan du også stemme søndag 10. september. Du kan forhåndsstemme hvor som helst i landet fra 10. august til 8. september. **Husk legitimasjon.**

Husk legitimasjon når du stemmer

Du må vise legitimasjon når du skal stemme. Legitimasjonen må inneholde navn, fødselsdato og bilde, og kan for eksempel være pass, nasjonalt ID-kort, førerkort eller bankkort med bilde.

Oppholder du deg på en institusjon som sykehjem, sykehus eller fengsel, kan du få en ansatt til å bekrefte identiteten din. Den ansatte må da legitimere seg.

Hvem kan stemme?

- Norske statsborgere som har fylt 18 år innen utgangen av 2023, og som er, eller har vært, folkeregistrert som bosatt i Norge.
- Statsborgere av Danmark, Finland, Island eller Sverige som har fylt 18 år innen utgangen av 2023, og er blitt folkeregistrert som bosatt i Norge senest 30. juni 2023.
- Personer som ikke er norske statsborgere, men som har fylt 18 år innen utgangen av 2023 og har vært registrert i folkeregisteret som bosatt i Norge de tre siste årene før valgdagen.

Når og hvor kan du stemme?

Du kan **forhåndsstemme** fra 10. august til og med fredag 8. september i hvilken som helst kommune.

På valgdagen må du stemme i kommunen du er folkeregistrert som bosatt i per 30. juni 2023. Du kan stemme i hvilket som helst valglokale i kommunen.

Kan du ikke stemme i forhåndsstemmeperioden eller på valgdagen? Da kan du be kommunen din om å få tidligstemme fra 3. juli.

Det er også mulig å stemme fra utlandet fra 1. juli og frem til og med 3. september.

Finn ditt valglokale på valglokaler.no

Valgkort

Valgkortet er en bekreftelse på at du har stemmerett. Der står det også hvor og når du kan stemme på valgdagen. Valgkortet gjelder ikke som legitimasjon, og du trenger ikke valgkortet for å stemme.

Valgkortet sendes til din digitale postkasse eller i Altinn. Har du reservert deg mot digital kommunikasjon med det offentlige, eller ikke har benyttet ID-porten på 18 måneder, får du tilsendt valgkortet på papir.

Ta kontakt med kommunen din dersom du ikke har mottatt valgkortet, eller er usikker på om du har stemmerett.

Slik stemmer du

Hvis du stemmer utenfor egen kommune, får du en stemmeseddel med navnene på de registrerte politiske partiene. Du må krysse av for hvilket parti du vil stemme på. Stemmeseddelen er uten navn på partienes kandidater. Du kan derfor ikke gjøre endringer på disse stemmesedlene.

Er ikke partiet eller gruppen du ønsker å stemme på oppført på stemmeseddelen, kan du skrive inn navnet på partiet eller gruppen. Du kan også selv skaffe stemmeseddel fra ditt valgdistrikt, og bruke den hvis du ønsker å gjøre endringer. Stemmen blir sendt til hjemkommunen din for opptelling. Det samme gjelder hvis du stemmer utenfor fylket ditt ved fylkestingsvalget.

Er du syk eller ufør, kan du ta kontakt med kommunen for å få forhåndsstemme hjemme. Kommunen informerer om søknadsfrist.

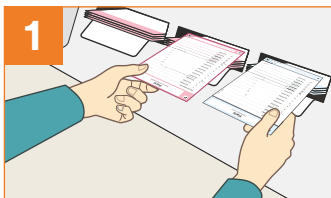
Dersom du er folkeregistrert i en kommune eller et fylke som er berørt av kommune- og regionreformen, skal du velge representanter til kommunestyret og fylkestinget i de nye kommunene og fylkene.

Hjelp til å stemme i valglokalet

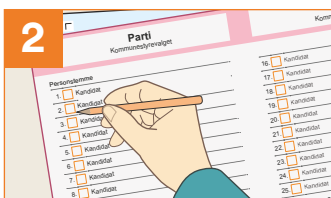
Ta kontakt med en valgfunksjonær dersom du har spørsmål eller trenger veiledning når du skal stemme. Valgfunksjonærene har taushetsplikt.

Dersom du har en psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse som gjør at du ikke kan stemme alene, har du rett på hjelp. Du kan få hjelp til å stemme av en valgfunksjonær eller en annen person som du selv peker ut.

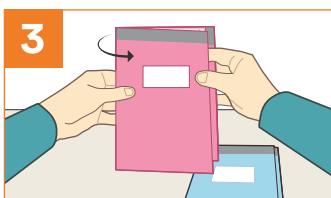
Slik stemmer du i din hjemkommune

1) Ta stemmesedlene du vil bruke: En for kommunestyrevalget og en for fylkestingsvalget, hvis du ønsker å stemme ved begge valgene.

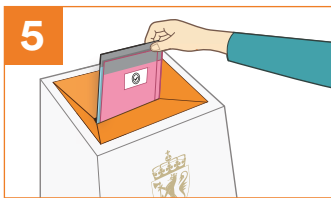
2) Hvis du vil gi personstemmer, kan du krysse av i boksen ved siden av de liste-kandidatene på stemmeseddelen som du ønsker å gi personstemme til. Du kan gi personstemme til så mange kandidater du vil (se veiledning neste side).

3) Brett stemmesedlene med partinavnet inn, og feltet for stempeling ut – da kan ingen se hva du stemmer. Det skal ikke brukes konvolutt eller annet omslag rundt stemmesedlene.

4) Gå til en valgfunksjonær, og få et stempel på stemmesedlene. Dette er viktig for at stemmegivningen skal bli godkjent.

5) Legg stemmesedlene i valgurven.

I Oslo er det kommunestyrevalg og valg til bydelsutvalg, men ikke fylkestingsvalg. Er du manntallsført i Oslo kommune og vil stemme ved valg til bydelsutvalg, kan du enten benytte en medbrakt stemmeseddel for valg til bydelsutvalg eller et blankt ark der som du skriver navnet på partiet/ gruppen du stemmer på. Bruker du et blankt ark, må du også skrive at seddelen gjelder for valg til bydelsutvalg.

Endringer på stemmeseddelen

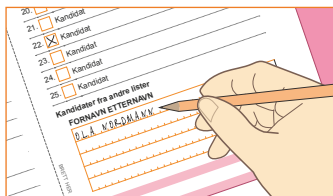
Ønsker du å påvirke hvilke kandidater som blir valgt, kan du gi en personstemme til de kandidatene du ønsker skal motta et slikt personstemmetillegg. Det er opp til deg om du vil endre på stemmeseddelen ved å gi personstemme. Fremgangsmåten for å gi personstemmer står også på stemmeseddelen.

Slik gir du personstemme:

Ved kommunestyrevalget:

1) Sett et kryss i ruten ved navnet til kandidatene du vil gi en personstemme. Du kan gi personstemme til så mange kandidater du vil.

2) Skriv kandidatnavn fra andre partier/grupper i et eget felt på stemmeseddelen. Hvor mange kandidatnavn du kan føre opp står på stemmeseddelen.

Vær oppmerksom på at hvis du gir personstemme til en kandidat fra et annet parti/gruppe, vil en såkalt listestemme bli overført til det andre partiet/gruppen. Dette kan påvirke fordelingen av mandater i kommunestyret

Ved fylkestingsvalget:

Sett et kryss i ruten ved navnet til kandidatene du vil gi en personstemme. Du kan gi personstemme til så mange kandidater du vil.

Hvem blir valgt?

Etter at alle stemmesedlene er talt opp finner valgstyret ut hvor mange representanter de forskjellige partiene eller gruppene får i kommunestyret eller fylkestinget. Deretter teller valgstyret opp personstemmer for å finne ut hvilke kandidater som har blitt valgt.

Utgitt 2023 av Valgdirektoratet.
Publikasjonen finnes også på nynorsk, samisk og ti fremmedspråk.

For mer informasjon om valget, valg.no

Skann QR-koden for å lese brosjyren på andre språk.